

LOVÉTEI KIÁLTÓ

VI. évfolyam, 1. szám, 2004. január. Ára szabadeladásban: 8000 lej

Január

Vízöntő vagy a pihenés hava. A naptártörténet az ősi itáliai szellemek közé tartozó, a világosságot adó Janus (Dianus), más elgondolás szerint a latin ianus (ajtó) az év első hónapjának névadója. Tény, hogy miként Janus a kezdet (és a vég) istene a római mitológiában, úgy kezdő hónapja az évnek a január. Nem örök időktől fogva, Kr. e. a II. századtól felváltva március 1. és január 1. az évkezdő nap, de csupán Iulius Caesar naptárreformja rendeli el a hivatalos évkezdést január 1-re Kr. e. 45-ben. A kereszténység viszont a XII. században fogadja el a "pogány" évkezdést, sőt, Erdélyben a XVI. században térnek át erre az időszámításra. A pihenés hava is január, ilyenkor látszólag élettelen a természet, kihalt, "alszik" a mező. A hónap időjárását rendszerint azok az arktikus eredetű levegőhalmazok szabják meg, amelyek vagy közvetlenül Skandinávia felől, vagy közvetve, Szibéria felől hatolnak be hozzánk. Januárban a legtöbb a téli (fagypon alatti) és a fagyos nap, Csíkbán és Gyergyóban -6 és -8, a Hargita nyugati oldalán kettő, két és fél fokkal "melegebb" a hónap átlaghőmérséklete.

Dárda

Most, hogy túl vagyok rajta, bevallom, nem ért váratlanul. Voltak emlékeim a tavalyról is, de te újév előtt két héttel már figyelmeztettél. Próbálgattad. Először csak azt, hogy elég nagyot csattan-e, tényleg képes-e a hármas robbanásra, majd ahogyan az év a végéhez közeledett, úgy dobtad egyre közelebb a cipóm talpához. Növekvő bátorsággal. Megállapítottad, hogy csak akkora mértékben fogok tiltakozni, ami a te derültséged megőrzéséhez éppen szükséges.

Szóval nem lepődtem meg éjfél előtt egy fél órával, mikor birtokodba vetted a központot. Ekkor azonban közel menni hozzád már nem volt bátorságom. Így az egész készletet az ő lába alatt kellett elhasználnod.

Feltételezem, hogy ő gyanútlanul érkezett 12 előtt pár perccel (vagy neki is volt egy csomaggal, és ezért vonzotta az áldozat-tömeg). Nem szokás önként vágóhídra menni. Arra gondolhatott, hogy talán valaki vagy valakik énekelni fognak, esetleg egy feltámadt rezesbanda fog játszani valamit, amire emlékei szerint régebb pingvint vagy gólyát járt ilyenkor az ünneplő tömeg. És ha mást nem is, de kap valamit abból az érzésből, amit embernek csak közösség és együtt ünneplés nyújthat.

(folytatás az 5. oldalon)

KÁLYHA MELLETT

Ha kályhádban vidám a tűz,
S a villany csatját elcsavartad;
Ha láng, kapkodva, lángot űz,
Mert üszkét vassal fölkaavartad;
Ha izzó, rózsaszín parázs
Baráti szemmel húnny-hunyorgat,
És szétdereng vörös varázs,
S emlékezés aranyja olvad;
Néhány hasáb fa áradó
Boldogságot tud rádígézni,
(Kint sír a szél, vagy száll a hó)
Be jó,
Be jó is esti tűzbe nézni!

A lángban táncot jár a mult,
A lángok múltat énekelnek;
Felújulnak homályba hullt
Szavak, szépségek és szerelmek:
Anyád emlője, kedvesed
Tűzellő szája újra éled;
Minden meleg, mi elveszett,
Eléd lebeg most, mint a lélek:
Száz elhült, forró semmiség,
Egymásba fonva és gyűrűzve.
(Kint gyásszal gyászol gyászos ég)
Be szép,
Be szép is este nézni tűzbe!

Gábor Andor, 1919

Közösen talán sikerül

Minden ember szeret tervezgetni, hiszen úgy szeretné, hogy jó irányba terelődjön a rábízott feladat. Így ültünk le tervezgetni, és szeretném előrebocsátani a farsangi vigasságok elképzeléseit. A tavalyi farsangzárás példáját követve nagyobb hangsúlyt szeretnénk fektetni a hagyományos kövércsütörtöki maszkabálra. Előre is megkérünk mindenkit, felejt-sük el, ha esetleg elképzeléseink nem váltak valóra idáig, és közösen, meghallgatva mindenki véleményét, tegyük széppé ezt a napot is. Szeretnénk minden csoportot jutalmazni, tréfás játékokat bevezetni, táncot szervezni számok párosításával a maszkák között. A színpadra csak azok vonulnának fel, akik ott szeretnék elmondani maszkás véleményüket, mások a teremben kialakított körben mondhatnák el mondanivalójukat a mikrofonba. Titokban figyelik meg a különös ötleteiket azok a személyek, akik (nem tudni kik) elvegyülnek a tömegben. A legfontosabb, hogy mindenki jól érezze magát. Ehhez kérjük a falu segítségét, hiszen a régi szép időkből lehet táplálkozni, (akkor minden cukkos csoport, minden utca részt vett) és természetesen újat is alkotni.

A nősemer- és a székelyruhás bálban páros és szóló táncversenyek, tréfás népdalok, férfi dalárda, jelenetek fogják szórakoztatni a közönséget.

Húshagyó kedden mindenkit elvárunk a felvonulásra, a szentmisére, majd meghallgatjuk a farsangi jókívánásokat. Természetesen együtt nézzük meg, kiknek lesz az idén bokréta, hiszen azok a lányok, akik bokkrétát varrnak, jogosan számíthatnak a májusi zöld ágra. Ez is a párkeresés, a párosítás szép mozzanata, hiszen amilyen szépek fiataljaink, a fekete kabáton a bokréta és a kapura szegezett zöld ág is éppen olyan szép. Én személyesen megkérek mindenkit, jelezzék ötleteiket, igényüket, és akkor közösen egy felejtethetetlen farsangot tudhatunk a miénknek, hiszen cselekedni csak közös erővel lehet, és így felelősséget vállalhatunk ifjaink, gyermekeink és az idős emberek előtt ezzel a kifejezéssel: tehetségeink és lehetőségeink szerint tettünk egymásért és szülőfalunkért.

FARSANGVÉGI TÁNCMULATSÁGOK A NÉPHÁZBAN

- Február 19. Kövércsütörtöki maszkabál
- Február 20. Maszkabál diákoknak
- Február 21. Nősemer bál
- Február 22. Székelyruhás bál
- Február 24. Húshagyókeddi felvonulás és bál

Lázár Béla

A Közbirtokosságról

A Közbirtokosság háztáján történt legutóbbi eseményekről ez alkalommal úgy tudósunk, hogy a december 28-án és január 3-án tartott közgyűléseken elhangzottokról számolunk be. Ilyenkor ugyanis a Közbirtokosságot érintő legtöbb kérdés napirendre kerül, ezáltal egyféle összefoglalót nyújt a Közbirtokosság tevékenységéről.

A döntésképtelenség okán "kétfordulós" közgyűlés napirendje a 2003-as év tevékenységi beszámolójának ismertetése és elfogadása, a 2004-es év költségvetésének megvitatása volt a különfélék mellett.

A tevékenységi beszámoló szerint a 2003-as évben a legeltetés megszervezése a hagyományos módon történt a Legelőbizottság irányításával. A béreket ez a bizottság állapította meg a tavasz folyamán, a le nem fedett legelőtesteket a Vezetőtanács bérbe adta. Nagyobb gondot a nyári szárazság, valamint az őszi beszabadulás okozott. Ez utóbbi kérdés megoldása nehéz és lezáratlan, hisz sokan nem látják szívesen a juhnyáját a láthatáron belül, de a nagyállatok pásztor által felügyelt mezej legeltetése is kívánatos lenne.

Az erdőgazdálkodáshoz nélkülözhetetlen üzemterv elkészítésére a Vezetőtanács előnyös feltételek mellett kötött szerződést egy csíkszeredai székhelyű céggel. Az üzemterv az a dokumentum, amely mellett, hogy faj, kor, egészségi állapot stb. alapján beazonosítja az erdőket, megszabja, hogy erdészeti szempontból mekkora az adott területről kivágható famennyiség. Ez a mennyiség egy felső határ, amit a Kormány évente felülbírál azáltal, hogy leoszt megyére és tulajdonostípusra egy kisebb mennyiséget. Az így, "fentről" kapott kitermelhető famennyiséget hívja a szakzsargon kótának.

Az üzemtervezés 2003 végére túl volt a terepmunkán, a határok kifestésén és egy minisztériumi ellenőrzésen.

Az erdők őrzését, az erdészeti szakmunkát a Homoród Erdészeti Hivatal végezte szerződés alapján 7,5\$ hektáronkénti ár mellett.

Létezett szerződés gombaértékesítésre is, de a száraz időjárás miatt tárgyalanná vált.

A fenyőág- és karácsonyfa-eladás valamint különböző bérek mellett a Közbirtokosság jövedelme elárverezett fa árából származott.

Jelentős kiadásnak számított az említett szerződési kötelezettségek mellett a központban levő régi iskola felújítása.

Az osztalékra szánt 800 m³ fából a tagság 110 m³-t szállított el augusztustól októberig. A maradék árverésre került, és a piaci áron felül sikerült értékesíteni. (Az így befolyt pénzösszeg kiosztása a jogosultaknak január 12-én megkezdődött).

A múlt év folyamán a Közbirtokosság által pénz-

zel vagy fával támogatott jogi személyek: Lövetei Egyház, Polgármesteri Hivatal, Szentegyházi Kórház, helyi iskola és rendőrség, Kákvirág néptáncsoport, Lövetei Ifjak Egyesülete, Szarvasmarhatartók Egyesülete.

Megtörtént annak a kereskedelmi társaságnak a bejegyzése, amely a Közbirtokosság mellett fog működni. Ennek alapszabály-tervezetét a Vezetőtanács a közgyűlés elé fogja tární.

A szentegyházi személyeknek kimért 101 hektár kérdése rendezetlen. A hivatalos ajánlat az, hogy szentegyházi területből kárpótolják a Közbirtokosságot, de ezt sem a Vezetőtanács, sem a tagság nem tartja elfogadhatónak. Marad tehát továbbra is a tulajdon visszaállításának követelése az eredeti területen.

A 2003-as év beszámolóját a jelenlevők ellenvetés nélkül elfogadták.

A 2004-es költségvetés legalább 5000 m³ fa kitermelhetőségével számol, ami a jövedelmek fő forrását jelenti. A kikerülhetetlen működési költségek elfogadása mellett pénzt különítettek el erdőtelepítésre, földadóra, a régi iskola felújításának folytatására, traktorvásárlásra. A traktorvásárlást azért helyezték egy erdőkitermelő gép megvásárlása elé, mert a jelen körülmények mellett ezt jobban ki lehet használni, például szállításra, legelő-felújításra. A tagságnak kb. 1000 m³ fa jut osztalékként, ehhez hozzájutni a tavalyihoz hasonló módon lehet majd: adott határidőig a fát kitermelni és elszállítani, vagy az eladásából származó pénzt igényelni.

A "különfélék" napirend keretében kineveztek egy háromtagú bizottságot, amelynek feladata jóváhagyni egy területcserét a Közbirtokosság és egy lövetei magánszemély közt. Eldöntötték, hogy az ellenőrző bizottság tagjai munkájukért személyenként 7m³ fát kapjanak.

Ahhoz, hogy mindenki hozzájuthasson kedvezményes árú tűzifához, és ne lehessen visszaélni az alacsony árral, 10m³-ben korlátozták az ily módon elszállítható mennyiséget. Akinek ezen felül is van igénye, az aktaáron (kb. 300.000 lej) juthat hozzá.

Az elmúlt évben a korábbi rossz tapasztalatokra hivatkozva a közgyűlés felfüggesztette azt a lehetőséget, hogy építkezésre műfát lehessen igényelni. Az idéntől 10 m³ mennyiségig újból benyújtható kérés műfára, de a valós igényt az építkezés helyszínén egy bizottság határozza meg.

A pénzbeli támogatásban részesülőktől a jövőben elvárják, hogy számoljanak be a pénz felhasználásának módjáról. Ellenkező esetben újabb támogatásra nem számíthatnak.

A január 3-i gyűlés végén a Vezetőtanács meghatalmazást kapott a közgyűléstől, hogy azt az erdészeti hivatalt válassza ki szerződés kötésre 2004-ben, amelyet a legmegfelelőbbnek tart.

Vezetőtanács

Pedagógiai lexikon

Félszegség

A kifejezés tulajdonképpen gyűjtőfogalom, magába foglalja az ügyetlen mozgást, a bátortalanságot, az érzelmi kiegyensúlyozatlanságot, az önbizalomhiányt, a társas kapcsolatok terén megnyilvánuló gátlásokat, a beszédbeli kifejezések gyakorlatlanságát stb. Nem véletlen, hogy e különböző magatartási megnyilvánulások egy szóval is kifejezhetők, hiszen összekapcsolódnak, együtt jelentkeznek.

A félszegség lehet átmeneti olyan gyermekeknél, akik a felnőttek között nevelkedve, hirtelen kerülnek egy gyermekközösségbe (az addig számára szokatlan társaságba), vagy a serdülőknél, akiknél életkori sajátosságoknak tekinthető.

Nem ritka azonban, hogy a gyermeknek kisebb-nagyobb mértékben megszilárdult személyiségjegye. Rendszerint a túlérzékeny gyermekek válnak félszeggé, mert érzékenységük miatt eleve visszahúzódnak a velük egykorúaktól, félnek az őket érő testi bántásoktól. Ennek következtében játékban, barátkozásban, veszekedésben nem vesznek részt, nem szereznek gyakorlatot, különcökké válnak, egyre növekszik félszegségük, gátlásosságuk.

A félszeg gyermekek nevelésében két véglet kerülendő: egyrészt nem szabad félszegségüket szemükre hányni, s noszogatni, hogy gyermekek közé menjenek. Nem szabad sajnálkozni rajtuk és szidni társaikat, akik csúfolják, vagy bántalmazzák őket. Tapintatosan segíteni kell fokozatos beilleszkedésüket a gyermekközösségbe, gondoskodni kell arról, hogy egy-két jó baráttal együtt lehessen otthon is. Sportban, házimunkában követelményeket kell velük szemben támasztani, hogy mozgásuk ügyesedjék.

Idegrendszeri sérülés folytán félszeg mozgásúvá vált gyermekek neveléséhez az orvos és a gyermekpszichológus tanácsát kell kikérni.

András Magdolna óvónő

Aforizmák

Jobb az adott kenyér, mintsem az ígért kalács!
Ott érdemes a rongyokat rázogatni, ahol van amiket kitergetni!
Akkor van a szervezetünk a helyén, midőn nem tudjuk, hogy hol van!
Gyökérből ápoll, mert hanem a koronájában romlik!
Mindaz, aki hibátlan lovat keres, az járhat gyalog!
Úgy kell az élő libát fosztogatni, hogy ne gágogjon!

Egyed Lázár

DOKUMENTUM*

Szám: 22-1942.

Az 1939. IV. t. c. alapján

Hivatalos kimutatás.

Alulírott anyakönyveink alapján hivatalosan igazolom, hogy Kolozsi Albert és Ladó Julianna lövétei róm. kat. szülőknek a következő gyermekeik születtek a következő években:

1. Kolozsi Juliánna szül. 1924. márc. 31. én.
2. Kolozsi Albert " 1925. okt. 1. én.
3. Kolozsi Margit " 1927. aug. 10. én.
4. Kolozsi Dénes " 1929. márc. 22. én.
5. Kolozsi Lajos " 1930. aug. 31. én.
6. Kolozsi Anna " 1932. márc. 29. én.
7. Kolozsi Teréz " 1933. okt. 7. én.
8. Kolozsi István " 1935. júl. 21. én.
9. Kolozsi Róza " 1938. máj. 14. én.
10. Kolozsi Béla " 1940. ápr. 3. án.
11. Kolozsi Ferencz " 1942. aug. 4. én.

Mind a tizenegy gyermek a mai napon életben van.

Lövéte, 1942. január hó 31. én

Márton Antal plébános

*Betűhû forrásközlés: Mihály János

A 2004-es évre megállapított helyi adók és illetékek

Lövete község Helyi Tanácsa a 31/2003-as Határozat alapján a helyi adókat és illetékeket a következőképpen hagyta jóvá a 2004-es évre:

ÉPÜLETADÓK:

Lakóházak:

Betonból, kőből és téglából épült	3.850 lej/m ²
Fából, égetetlen téglából épült	1.100 lej/m ²

Melléképületek:

Téglából épült	990 lej/m ²
Fából, égetetlen téglából épült	440 lej/m ²

BELTERÜLET UTÁNI ILLETÉK (udvarok)

555 lej/m²

KÜLTERÜLET UTÁNI ILLETÉK

10.000 lej/ha

Azok a személyek, akik folyó év március 15-ig teljes egészében kifizetik az adójukat, épületadónál és területadónál 10% kedvezménybe részesülnek.

JÁRMŰADÓK ÉS ILLETÉKEK:

Személyautókra 2000 cm³ alatt 78.000 lej/500cm³

Személyautókra 2000 cm³ felett 96.000 lej/500cm³

Autóbuszok, mikrobuszok, teherautók

156.000 lej/500cm³

- autók 12 tonnáig

168.000 lej/500cm³

Közúti traktorok

104.400 lej/500 cm³

Motorkerékpárok, robogók

39.600 lej/év

UTÁNFUTÓK:

1 tonnáig 78.000 lej/év

1-3 tonnáig 280.000 lej/év

3-5 tonnáig 387.600 lej/év

5 tonna felett 490.800 lej/év

Lassú járművek 100.000 lej/év/jármű

Termelési engedély kiadása

200.000 lej

Termelési engedély negyedévenkénti láttamozása

30.000 lej

IPARENGEDÉLYEK KIADÁSA ÉS ÉVENKÉNTI LÁTTAMOZÁSA:

- kisiparos és fogatos 75.000 lej

- pálinkafőző üstök 144.000 lej

- szabad foglalkozásúak 195.000 lej

- malmok, olajütők stb. 300.000 lej

- más (kereskedelem és szolgáltatás is) 500.000 lej

- tervezési tevékenység 560.000 lej

Egészségügyi engedély 125.000 lej

A tevékenység székhelyén kifüggesztett cégtábla utáni illeték 144.000 lej/m²/év

Hirdetési illeték 140.000 lej/m²/év.

Reklámilleték 3% a szerződés értékének megfelelően

Tűzoltó illeték 10.000 lej/család

Községfejlesztési illeték 30.000 lej/család

Szemétszállítási illeték 40.000 lej/család

Kereskedelmi egységek szemétszállítási illetve munkapontonként 50.000 lej/hó

Közterületek bérelése mezőgazdasági célra 1.000 lej/m²/év

Közterületek használata (nem mezőgazdasági célra)

1.100 lej/m²/nap

Éjjeli őrseg családonként 160.000 lej

PIACILLETÉKEK:

- Szekérről és személygépkocsiról való árusítás piacon 30.000 lej/nap

Kisteherautókról (2 tonnáig) és ARO - ról 50.000 lej/nap

- Tehergépkocsikról és traktorokról 250.000 lej/nap

- Asztalok használatáért 30.000 lej/nap

- Házról-házra való eladás esetén 150.000 lej/nap

HÍDMÉRLEGEN VALÓ MÉRÉS:

20.000lej/db

Kultúrotthon használatáért fizetendő teremdíjak

-Lakodalom 1.500.000 lej

-Kortársi találkozók 1.500.000 lej

-Tor 500.000 lej

-Elárusítás esetén 500.000 lej

Edényhasználatért fizetendő díjak

-Lakodalom 3000 lej/személy

-Tor 2000 lej/személy

Részletesebb kimutatás az adókról a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján tekinthető meg.

Balázs István polgármester

Dárda

(folytatás az első oldalról)

Szerintem csalódott. De te legalább jól szórakoztál. Elégedettséged arányosan nőtt az ő megrebbenéseinek számával, és ha csatazajt kívántál magadnak erre az alkalomra, hát megkaptad.

Amid volt, mind eldurant, mert egy órával később gyanús csend támadt. Alig egy hét múlva hallottam a következőt, az utolsó árva kimúlását - lehet, hogy véletlen baleset volt.

Tudom, hogy igazad van. Hogy nem tart egész évben, és még a törvény is megengedi használatát. Hogy eldobtad Szentegyházán, Udvarhelyen és Budapesten, és ott sem panaszkodott senki (pl. riasztóval ellátott autó alá, hogy nagyobb legyen a hatás). Nincs nekem sincs ellenvetésem.

Megértettem, hogy dobhártyádnak ez újévi muzsika.

Nekem dárda.

Mag István

Mihály János

A lövetei római katolikus egyházközség története

2. rész

Székelyföld XIV. századi egyházi szervezetének egyik legkorábbi forrása az 1332-1337. évi pápai tizedjegyzék. A lövetei egyházközséggel kapcsolatos első írásos adatok, egyesek szerint, e jegyzékben maradtak ránk. Más vélemény szerint Lövete középkori plébániájának a pápai tizedjegyzékben való szereplése nem egyértelmű.

Az első, aki a lövetei plébánia pápai tizedjegyzékben való szereplésével foglalkozott, Orbán Balázs volt. Ő úgy véli, hogy a telegdi főesperesség (archidiaconatu de Tylegd), -mely Marosszékre, Csíkszékre és a külön címszó alatt tárgyalt Erdőhátra (Erdeuhath, Erdenbach), azaz

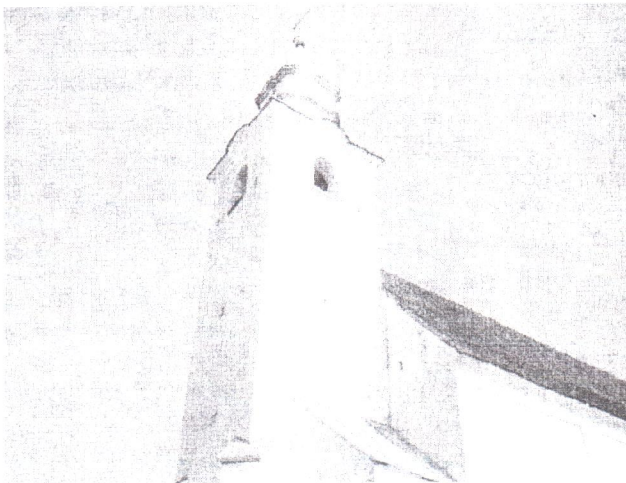
Udvarhelyszékre terjedt ki, - erdőháti egyházközségeinek 1334. évi jegyzékében Székelyszenttamás és Dobó közt bejegyzett Szentlőrinc plébánia Lövétével azonosítható. Azaz mögötte egy, azóta Lövétébe beolvadt falu (Lőrinczfalva) rejlik. Mint írja: "A pápai dézmák registrumának 1333-ik (helyesen 1334-ki,- sz. m.) rovatában (a 738-ik lapon) egy a telegdi esperesség erdenbachi kerületébe (mely

Udvarhelyszék) kebelezett Sz.-Lőrincz (S. Laurentio) nevű falut találunk, melynek Lukáts nevű papja 2 régi bánálist fizet be, s mivel Udvarhelyszéken ily nevű falu ma nem létezik, igen valószínűnek hiszem, hogy az nem más mint Lövete, és ezt nemcsak nevének némi megközelítő hasonlatából következtetem, hanem miként fennebb tájrajzi ismertetésemnél érintém, abból is, hogy e falu hajdan fennebb a Lövete patak völgyében feküdt, hol még elköltözte után is fennmaradt Szt.-Lőrincznek szentelt temploma, melyhez -mint öreg emberek emlékeznek- még a múlt század vége felé is búcsujáratokat tartott a nép, és így igen is feltehető, hogy azon őstelep védszentjének nevét viselvén, a kérdéses Sz.- Lőrincz volt". Orbán szerint "Sz. Lőrinc templom" a Lövétébe beolvadt hat kisebb falu (a már említett Lőrincfalva, valamint Gábosháza, Telekfalva, Sófalva, Lázfalva, Zádogszeg) közös egyháza és temetkező helye volt. Sajnos Orbán Balázs "elméletét" nem támasztják alá sem az egyházi, sem a világi forrásaink.

Más feltételezés szerint, amely az 1892-ben nyomdafestéket látott, Magyarország egyházi földleírása...

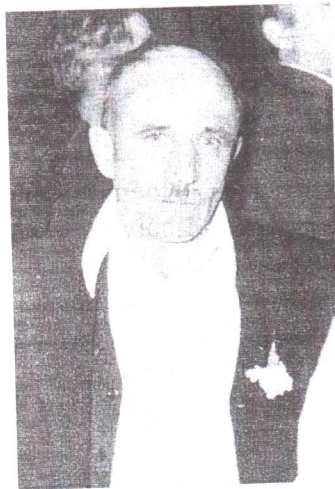
szerzőitől származik, a telegdi főesperesség marosi [!] alesperesi kerületének négy településével (Marosvásárhely, Szentgerice, Kebeleszentiván, Csókfalva v. Székelycsóka.) azonosított plébániákkal együtt említett "Item Georgius sacerdos de Lueche solvit III. banales" 1332. évi bejegyzés azonosítható Lövétével. Ezt az azonosítási lehetőséget azonban Dávid László elveti. Mi sem tartjuk valószínűnek.

Legutóbb fölmerült -Kristó Gyula részéről- az 1334. évi erdőháti alesperesség falvai közt szereplő "Item Petrus sacerdos de Luce solvit I. banalem antiquum" bejegyzés Lövétével való azonosításának lehetősége. Mi azonban az egymásnak ellentmondó feltételezések egyikét sem tudjuk, elegendő "bizonyosságok" hiányában, megerősíteni, alátámasztani, vagy elfogadni, azaz egyértelműen Lövétével azonosítani. Így szereplése a pápai tizedjegyzékben (pontosabban: milyen név mögött rejtezik a tizedjegyzék adatsoraiban) továbbra is tisztázatlan marad annak ellenére, hogy nevének eredetét a szakemberek az Árpád-korig vezetik vissza. Neve ugyanis, egyes vélemények szerint, még a székely betelepedés előtt, a közelében húzódó "11. század végi- 13. század eleje közéről keltezett" gyeptű (töltésvonalat) belső vonalára telepített hátrvédő feladatot ellátó királyi lövészek emlékét őrzi. Konkrét adatok (régészeti leletek, faragványok, egyértelmű írott források) híján nem tudjuk megnyugtatóan eldönteni azt sem, hogy az egyházközség a tizedjegyzék készítésének idején, vagyis a XIV. század első felében önálló parókia volt-e, vagy nem. Mindaddig ugyanis nem sikerült a XV. századnál korábbi építkezések nyomait kimutatni. Így nem tudjuk rendelkezett-e korábbi templommal, melynek nyomait a későbbi építkezések eltörölték. A kutatások (elsősorban terrepbejárás, régészeti ásatás) egész sorát kell tehát elvégezni még ahhoz, hogy az itt felmerült kérdéskört, vagyis Lövete korai (XIII-XIV. századi) egyház-, és településtörténetét kellőképp és megnyugtatóan tisztázni lehessen. Ami pedig a pápai tizedjegyzékben való szereplésének tisztázását illeti, úgy gondoljuk, a kérdéshez csak azután érdemes visszatérni, miután a lövetei plébánia meglétét korai templomra utaló nyomokkal tudjuk majd alátámasztani.

(folytatás a következő lapszámunkban)

Megállták a helyüket

Ladó Imre bácsi 1929. november 15-én ikertestvérével együtt jött a világra, aki másfél évesen meghalt, és így ötön maradtak testvérek. A gyermekkor neki is hamar elszaladt, és már 15 évesen elmegy szolgálni Recsenyédre, gazdasági munkára, ahogy sok más gyermek is a faluból. 1950-ben a vaskőbányánál dolgozik, majd a katonaság után ugyancsak ide tért vissza, ahol sajnos 1963. május 30-án balesetet

sz szenved. Bányász volt, és amikor délután két órakor bementek a bányába, ellenőrizni akarta a délelőtt meglőtt frontot (kopogózta le, hogy nincs-e meglazult közeg), és akkor odaemette a bányát. Arccal a földre esik, és amikor lassan kimentik, a jobb lába hátramaradt, így elszakadt az ín a lábán.

Udvarhelyen vágják le a lábát combközépből. A jó Isten erőt ad neki, és betegnyugdíjra is dolgozik a cséplőgépnél négy évig. Majd, ahogy sok betegnyugdíjossal történt ezelőtt, vissza kellett, hogy menjen 1980-ban dolgozni a bányához (pompaház, őrség). Így jön el végleg nyugdíjba 1990. április 1-én a mérlegháztól.

Imre bácsi a munka mellett művelt még egy nemes feladatot. Ott találjuk a 70-es években Herceg Mihály énekkarában az iskolában. Majd hamarosan a templomi énekkar tagja lesz. Harminc éve megszakítás nélkül fel-fel csendül az ének az ajkán, és ezalatt sokfelé énekelt. A sok kórustalálkozó, az egyházi ünnepek, a falu ünnepei mind bizonyítják, hogy szerette az éneklést és most is szereti 75 évesen is. Egyéni szerepei is voltak a passióban, a pásztorjátékban. Felesége mindig aggódva várja haza a próbákról, hiszen Alszegeből feljárni a sok lépcsőn, bizony vigyázni kell, főleg télen. Bízunk abban, hogy erős akarataért, kitartásáért továbbra is megsegíti a jó Isten, és azzal a gondolattal, hogy "Aki szépen énekel, kétszeresen imádkozik" arra kérjük, ne hagyja el az énekkart, ott a helye a férfi dalárdában is! Kívánunk erőt, egészséget neki és a családjának!

Visszatekintés

Sokszor az építő embert tesszük jelképnek, ha valamit át akarunk gondolni, hiszen az építést előkészület és átgondolás előzi meg. Így készültünk mi is az Advent idején a szeretet ünnepére, Jézus születésére. Megmozdult a falu nagy része a hajnali misék alatt. Ahogy gyúltak a fények az adventi koszorún, úgy kapcsolódott be mindenki a várakozásba, és gondolatban a karácsonyra gondolt. A gyerekek megírták a leveleket, és azokban kifejezték, mit is várnak az Angyaltól.

A felnőttek is hasonlóképpen gondoltak, hogy ki mivel

szerezhetne örömet szeretteinek. Láttuk, egyre több autóbusz érkezett Magyarországról, a gyermekek várták a Lázár Travel és a Filkomex elnevezésű buszokat, hiszen ők hozták haza a várva várt édesapát, édesanyját, testvéreket. És így jött el karácsony, megszületett a kicsi Jézus, együtt vannak a családok, ilyenkor a legkisebb ajándéknak is óriási értéke van, hiszen mindenkiben a szeretet van jelen.

Az éjféli mise előtt a gyermekek bemutatják "A kis Jézus negyvenkét napja Betlehemben" című színdarabot. Reggel a kicsi mise után elújságolják egymásnak a gyerekek, kinek mit hozott az Angyal, és felkeresik a nagyszülőket, hátha ott is járt az Angyal. A nagy mise után köszöntik a gyerekek a jóakarátú embereket a betonhídnál, messze száll a szép karácsonyi ének. Másnap újra együtt vagyunk a Népházban és tapsolunk a versenyzőknek, akik vállalták a szereplést. Szombaton tisztelettel köszöntjük a 18 éves fiataljainkat, akiket ezután jelképesen nagykorúaknak tartunk. Szent Család vasárnapján közös műsorra gyűlünk össze, hogy jelképesen felavassuk a megnövelt új színpadot telt ház előtt.

Természetesen nem marad el aznap az aprószentekelés sem. Aztán gondolataink az év utolsó napjára terelődnek, és nagy számban megyünk el hálát adni a jó Istennek, hogy megtartott idáig, és továbbra is segítségét és áldását kérjük. Igen, milyen sok öröm, figyelmesség, szeretet elfér egy hónap napjaiban! És úgy szeretnők, hogy minden hónap ilyen legyen. Az egyik ének azt mondja: karácsonykor még az ellenség is jó barát lesz. Engem különösen megragadott egy megnyilvánulás az ünnepek alatt. Többször eszünkbe jutottak azok az emberek, akik betegség miatt nem tudtak közöttünk lenni, és gyógyulást kértünk számukra a jó Istentől. Tudjuk, hogy a gyermekek is nagy számban betegedtek meg a mumpsz járvány miatt. És itt láttam a próbatételt, hogy ezek a gyermekek mennyire együtt éreztek egymással, hogyan érdeklődtek egymás iránt, pontosan tudták, ki gyógyult meg, és kik azok, akik egyik óráról a másikra belázasodtak, és az addig egy hónapja gyakorolt szerepüket ott kellett hagyniuk, és szobafogságba vonultak. Táncospárok szakadtak szét és alakultak újak. Higgyék el, nem volt könnyű számukra, hogy zúgolódás nélkül le tudjanak mondani szerepükről, és otthon izgulni azokkal, akik átvették a szerepüket néhány óra alatt. Szerintem itt kezdődik az a felbecsülhetetlen érték, amikor érdeklődünk egymás iránt. Az ilyen fiatalok felnőtt korban is közösségben tudnak élni. Legyen egyöntetű kérésünk az új esztendőben, hogy vegyük észre egymást, gyarapodjon a szeretet, és ha érezzük, hogy nem vagyunk egyedül, a nagy akadályok is eltörpülnek, és elviselhető boldog új év lesz mindenki számára.

Lázár Béla

Heti vásárok

Hétfő: Maroshévíz, Balán, Gyimesközéplak,
Csíkszentdomokos, Gyergyóremete
Kedd: Székelyudvarhely, Ditró
Szerda: Csíkszereda, Salamás
Csütörtök: Szentegyháza, Csíkkarcfalva, Parajd,
Várhegy
Péntek: Madéfalva, Gyergyóalfalu
Szombat: Gyergyószentmiklós, Székelykeresztúr,
Csíkszépvíz, Csíkszentmárton, Korond, Lövete
Vasárnap: Borszék, Etéd, Parajd

Horgász - vadász kalauz

Januárban az Olt vagy a Maros jegén lékvágással horgászhatunk csukára (kis élőhallal), balinra, vörösszeműre, a tavakon kárászra is. A Küküllők vidékén, ahol vannak be nem fagyott folyórészek, eredményes a melegebb napokon a paduc, az arany-sárga márna, a balin mindkét faja, és más halfajok horgászata. A hegyi vizeken a horgászat ebben a hónapban tilos. Napkeltétől napnyugtáig szabad horgászni, az éjszakai halászat tilos. A hegyi patakokon csak egy bottal és műcsalival lehet halászni, domb- és síkvizeinken két bot használható két-két horoggal.

-Vadászhatunk vadkanra, nyúlra, borzra, nyestre, vidrára, fácánra, gerlére, vadgalambra, rigóra, seregélyre, darura, vadkacsára és vadlibára, valamint más vízi madarakra, mindennemű kártékony madárra és állatra azok kivételével, melyek a törvény védelme alatt vannak, külön engedéllyel pedig hiúzra.

Köszönet

A Lövetei Kiáltó szerkesztősége ezúttal szeretne köszönetet mondani a Székely Mózes Általános Iskola VII. osztályos tanulóinak (Mihály Kinga, Bálint Andrea, Gábos Róbert, György Árpád, György István, Mihály András, Gábos Hajnal, György Ibolya, Lázár József, György Á. Attila, Ferencz Noémi, Gergely Angella, Porsé Éva, György Éva, Mihály Levente, Balázs Noémi, Lázár Tünde, Egyed Ibolya, György Sándor), amiért a januári hidegben vállalták, hogy felkeresik hűséges olvasóinkat és a megrendelési díjat összeszedik. Jutalmuk nem marad el. A szerkesztőség úgy döntött, hogy jutalomkirándulásba részesíti őket.

Azon személyek, akiket nem találtak otthon, vagy meggondolták magukat és csak meg szeretnék rendelni a Lövetei Kiáltót, azt megtehetik a következő személyeknél: Mihály János (tel. 220653), Lázár László (tel. 220992), valamint a községi könyvtárban András Kingánál (tel. 220806).

Előfizetési díjak egy évre:

- helyben 50.000 lej
- országon belül 150.000 lej
- külföldre 300.000 lej

Szerkesztőség

Népi idő- és termésjóslások

Január 6. Ha Vízkereszt vizet ereszt, a tél soká ki nem ereszt.

Január 21. Ha fénylik Vince, tele lesz a pince.

Január 25. Pál fordul köddel, ember hull döggel. Ekkor fordul meg lyukjában az ürge is. Ha fejjel kifelé helyezkedik el, jó idő várható, ha farral, akkor jócskán tart még a tél.

Öreg gazda szerint

Pálnak fordulása
Fél tél elmúlása.
Piroska napján a fagy
Negyven napig el nem hagy.
Ha fénylik a Vince,
Megtelik a pince.
A ködös január
Nedves tavasszal jár.

Adópénzt a Lövetei Kiáltó Egyesület
a Lövetei Községi Önkormányzat
és Lövetei Ditró Önkormányzatának
juttatásával.
Nyomtatás a ROEAPRINT nyomdán.

A szerkesztőség nem
minden esetben ért egyet a cik-
kek tartalmával!

Szerkesztőség: András Mónika, András Kinga,
Lázár László, Mihály János, Mag. István,
Munkatársak: Lázár Béla, András Mária,
András Zsolt.